

Samråd om tillstånd till täktverksamhet i Klinthagentäkten

Nordkalk AB avser att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad täktverksamhet samt bortledning av grundvatten vid den befintliga Klinthagentäkten. Tillståndsansökan kommer att omfatta dels det som det befintliga tillståndet rymmer, dels fem nya brytområden huvudsakligen inom befintligt täktområde, dels en utveckling av materialhanteringen i täkten inklusive nya vägar för lastbilstransporter. Inför tillståndsansökan genomförs nu ett samråd enligt 6 kap miljöbalken.

Nordkalk vill med denna annons informera om och bjuda in till samråd med allmänheten och övriga som kan ha synpunkter på den planerade verksamheten. Synpunkter och information inför den planerade verksamheten är ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet.

Synpunkter inlämnas senast 2021-12-21 per e-post till ola.thuresson@nordkalk.com eller via post till: Nordkalk Storugns 2741, 624 53 Lärbro

Samrådsunderlag finns tillgängligt på www.nordkalk.se För frågor eller ytterligare information samt beställning av samrådsunderlag, kontakta ola.thuresson@nordkalk.com eller på adress enligt ovan. telefon 010-4762 681 Nordkalk AB.

Nr U 6722
Juni 2023

Nordkalk

Samrådsredogörelse

Beskrivning av genomfört samråd inför Klinthagen expansion III

På uppdrag av Nordkalk AB

Ardo Robijn, Erik Lindblom

Författare: Ardo Robijn, Erik Lindblom

På uppdrag av: Nordkalk AB

Rapportnummer U 6722

© IVL Svenska Miljöinstitutet 2023

IVL Svenska Miljöinstitutet AB, Box 210 60, 100 31 Stockholm

Tel 010-788 65 00 // www.ivl.se

Rapporten har granskats och godkänts i enlighet med IVL:s ledningssystem

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
1 Samrådsprocessen.....	5
1.1 Annonsering och samrådskretsen.....	5
1.1.1 Annonsering för allmänheten.....	5
1.1.2 Skriftlig inbjudan till myndigheter, intresseorganisationer och verksamhetsutövare.....	7
1.1.3 Samrådskrets och inbjudan till särskilt berörda enskilda.....	8
1.1.4 Samrådskrets och inbjudan till trafiksamråd.....	8
2 Samrådsmöten.....	8
2.1 Samrådsmöte med Länsstyrelsen.....	8
2.2 Samrådsmöte med särskilt berörda enskilda.....	8
2.3 Samrådsmöte med närboende angående trafikfrågor.....	9
3 Skriftligt samråd.....	9
3.1 Inkomna yttranden från myndigheter.....	10
3.1.1 Länsstyrelsen Gotlands län.....	10
3.1.2 Naturvårdsverket.....	11
3.1.3 Sveriges geologiska undersökning (SGU).....	12
3.1.4 Södra Östersjöns vattendistrikt.....	12
3.1.5 Region Gotland.....	12
3.1.6 Trafikverket.....	13
3.1.7 Myndighet för samhällsskydd och beredskap (MSB).....	13
3.2 Inkomna yttranden från företag.....	13
3.2.1 Gotlands Energi AB.....	13
3.2.2 Siral Förvaltning AB.....	13
3.3 Inkomna yttrande från intresseorganisationer.....	14
3.3.1 Naturskyddsföreningen Gotland.....	14
3.4 Inkomna yttrande från privatpersoner.....	14
4 Bilagor.....	15

Sammanfattning

Nordkalk AB har från hösten 2021 till vårvintern 2023 genomfört samråd enligt 6 kap. miljöbalken med särskilt berörda, myndigheter och allmänheten i samband med ansökan om ett förnyat tillstånd enligt miljöbalken för Klinthagentakten. Samrådsprocessen inleddes med en samrådsperiod från oktober till december 2021 där samrådsmöten med länsstyrelsen, särskilt berörda och ett trafiksamråd genomfördes. Efter fortsatt planering valde Nordkalk att justera planerna på ett sådant vis att samrådet behövde återupptas under hösten 2022. Andra samrådsperioden varade från oktober 2022 till januari 2023, och samrådsmöten med länsstyrelsen och särskilt berörda genomfördes igen. Efter att grundvattenutredningen visat att det bedömda influensområdet kommer att sträcka sig in under åtta fastigheter som inte inkluderats tidigare återupptogs samrådet på nytt med berörda fastighetsägare. Även ett skriftligt samråd med berörda myndigheter, intresseorganisationer och verksamhetsutövare i närområdet genomfördes under den andra samrådsperioden (oktober 2022 till januari 2023). Under båda samrådsperioderna fanns möjlighet för samtliga berörda, inklusive allmänheten, att lämna skriftliga synpunkter på samrådsunderlaget. De inkomna samrådsyttrandena ger tillsammans en bild att de prioriterade miljöaspekter inte har förändrats sedan tidigare tillståndsprövningar, men att fokus på grundvattenfrågorna har ökat, dels för att Nordkalk nu planerar att bryta till större djup, dels för att MKN för grundvatten har fått större utrymme i miljöprövningar.

1 Samrådsprocessen

Nordkalk planerar att söka ett förnyat tillstånd enligt miljöbalken för Klinthagentäkten. Skälet är att utvidga och utveckla sin pågående verksamhet. Ett obligatoriskt led i tillståndsprcessen är att genomföra ett avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken med Länsstyrelsen i Gotlands län och enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, det vill säga fastighetsägare och verksamhetsutövare i närheten av Klinthagentäkten, samt allmänhet och myndigheter inklusive Region Gotland. Enligt miljöbedömningsförordningen ska täktverksamhet av den här omfattningen alltid antas medföra betydande miljöpåverkan. Därför har Nordkalk inte genomfört något undersökningssamråd.

Samrådet har genomförts från hösten 2021 till vintern 2023 och inledes med ett möte med länsstyrelsen i Gotlands län. Därefter hölls ett möte för särskilt berörda fastighetsägare och ett samrådsmöte kring trafikfrågor i form av ett öppet hus. Samrådsunderlag (Bilaga 1) har skickats ut digitalt, varit publicerad på Nordkalks hemsida samt skickats ut på begäran.

Under den fortsatta planeringen har Nordkalk justerat planerna på utvidgad täktverksamhet på ett sådant vis att samrådet behövde återupptas under hösten 2022 för att samtliga berörda skulle få möjlighet att informera sig om och framföra eventuella synpunkter på förändringarna. Samrådsmötena mellan november 2022 och januari 2023 bestod av ett fysiskt möte med särskilt berörda fastighetsägare samt ett möte med länsstyrelsen i Gotland. Till det återupptagna samrådet fanns ett uppdaterat samrådsunderlag (Bilaga 2).

Under båda samrådsperioderna fanns möjlighet för samtliga berörda, inklusive allmänheten, att lämna skriftliga synpunkter på samrådsunderlaget. Samrådsgruppen för särskilt berörda enskilda (1 000 m radie kring de områden som Nordkalk söker tillstånd för) inkluderade 57 fastigheter och samtliga fick en skriftlig inbjudan skickat per post den 29 oktober 2021, samt den 21 oktober 2022. Samrådsunderlaget publicerades på Nordkalks hemsida. I maj 2023 utökades samrådsgruppen av särskild berörda enskilda till samma utsträckning av grundvattnets influensområde, detta medförde att fastighetsägare till ytterligare åtta fastigheter fick möjlighet till ett lämna synpunkter. En fastighetsägare önskade ett personligt möte, vilket genomfördes i juni 2023.

Berörda myndigheter, intresseorganisationer och verksamhetsutövare i närområdet bjöds per epost in till att lämna yttranden i samrådet den 7 november 2022.

Samtliga inlämnade synpunkter från båda samrådsperioderna finns redovisade i denna samrådsredogörelse.

1.1 Annonsering och samrådsgruppen

1.1.1 Annonsering för allmänheten

Samrådet annonserades för allmänheten i Gotlands Tidningar lördag 30 oktober 2021 (Figur 1), på Nordkalks hemsida 29 oktober 2021 och till länsstyrelsen i Gotlands län den 27 oktober 2021.

**Samråd om tillstånd till
täktverksamhet i Klinthagentäkten**

Nordkalk AB avser att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad täktverksamhet samt bortledning av grundvatten vid den befintliga Klinthagentäkten. Tillståndsansökan kommer att omfatta dels det som det befintliga tillståndet rymmer, dels fem nya brytområden huvudsakligen inom befintligt täktområde, dels en utveckling av materialhanteringen i täkten inklusive nya vägar för lastbilstransporter. Inför tillståndsansökan genomförs nu ett samråd enligt 6 kap miljöbalken.

Nordkalk vill med denna annons informera om och bjuda in till samråd med allmänheten och övriga som kan ha synpunkter på den planerade verksamheten. Synpunkter och information inför den planerade verksamheten är ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet.

Synpunkter inlämnas senast 2021-12-21 per e-post till ola.thuresson@nordkalk.com eller via post till: Nordkalk Storuğns 2741, 624 53 Lärbro

Samrådsunderlag finns tillgängligt på www.nordkalk.se För frågor eller ytterligare information samt beställning av samrådsunderlag, kontakta ola.thuresson@nordkalk.com eller på adress enligt ovan. telefon 010-4762 681 Nordkalk AB.

Nordkalk

Figur 1. Annonser i Gotlands Tidningar gällande samråd 2021. Annonserna publicerades 30 oktober 2021.

Inför det förnyade samrådet under 2022 annonserades i Gotlands Tidningar samt Gotlands Allehanda den 31 oktober och den 16 november 2022 (Figur 2), samt på Nordkalks hemsida.

**Samråd om tillstånd till
täktverksamhet i Klinthagentäkten**

Nordkalk AB avser att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad täktverksamhet samt bortledning av grundvatten vid den befintliga Klinthagentäkten. Tillståndsansökan kommer att omfatta det som det befintliga tillståndet rymmer samt sex nya brytområden huvudsakligen inom befintligt täktområde. Verksamheten kommer fortsatt att bedrivas inom fastigheten Lärbro Stora Vikers 1:94.

Verksamheten kan ge upphov till omgivningspåverkan i form av bl.a. påverkan på yt- och grundvatten samt naturmiljön och störningar i form av bl.a. buller, damning, vibrationer och transporter. Prövningen kan komma att aktualisera bedömningar av påverkan på skyddade arter, Natura 2000 och miljökvalitetsnormer för vatten.

Inför tillståndsansökan genomförs nu ett samråd enligt 6 kap miljöbalken. Nordkalk vill med denna annons informera om och bjuda in till samråd med allmänheten och övriga som kan ha synpunkter på den planerade verksamheten.

Synpunkter och information inför den planerade verksamheten är ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet. Synpunkter inlämnas senast 2022-12-21 per e-post till ola.thuresson@nordkalk.com eller via post till: Nordkalk Storuğns 2741, 624 53 Lärbro.

Samrådsunderlag finns tillgängligt på www.nordkalk.se.
För frågor eller ytterligare information samt beställning av samrådsunderlag, kontakta ola.thuresson@nordkalk.com eller på adress enligt ovan. telefon 010-4762 681

Nordkalk

Figur 2. Annonser i Gotlands Tidningar samt Gotlands Allehanda gällande förnyat samråd 2022. Annonserna publicerades 31 oktober respektive 16 november 2022

1.1.2 Skriftlig inbjudan till myndigheter, intresseorganisationer och verksamhetsutövare

Berörda myndigheter, intresseorganisationer och verksamhetsutövare i närområdet har fått en skriftlig inbjudan till samråd (Bilaga 3), samt samrådsunderlag (Bilaga 2) som skickades ut till nedanstående sändlista (Tabell 1) den 7 november 2022. Av sammanställningen framgår också vilka myndigheter som har lämnat yttrande samt vilken bilaga som innehåller yttrandet.

Tabell 1. Sändlista myndigheter, intresseorganisationer och verksamhetsutövare. Tabellen visar också vilka myndigheter som lämnat yttrande samt vilken bilaga som innehåller yttrandet. Tomma rutor indikerar att inget svar har mottagits.

Myndighet	Yttrande	Bilaga
SGU	ja	14
Livsmedelsverket	avstår	
Vattenmyndigheten Södra Östersjön (Länsstyrelsen i Kalmar)	ja	15
Länsstyrelsen Gotland	ja	10,11,12
Naturvårdsverket	ja	13
Region Gotland (Centralt)	ja	18
Region Gotland (Räddningstjänsten)		
Region Gotland (Miljönämnden)	ja	16
Region Gotland (kommunstyrelsen)		
Region Gotland (Tekniska förvaltningen)	ja	17
Region Gotland (Tekniska Nämnden)		
Trafikverket	ja	19
Myndighet för samhällsskydd och beredskap (MSB)	ja	20
Försvarsmakten	Inget att erinra	
Fortifikationsverket		
Konjunkturinstitutet	avstår	
Svenskt Vatten	avstår	
Jordbruksverket	avstår	
Övriga berörda parter		
Siral System AB/Slitevind AB	Ja	25
Gotland Ring		
Kalkproduktion Storungs AB (KPAB)		
Gotlands Energi AB(GEAB)	ja	21
Telia Sonera AB		
Samfälligheten Bo Jansson		
Svenska Kyrkan		
Andra intressenter		
Lärbro Hembygdsförening		
Jernkontoret		

1.1.3 Samrådskrets och inbjudan till särskilt berörda enskilda

Samrådskretsen för särskilt berörda enskilda fastställdes utifrån en 1 000 m radie kring de områden som Nordkalk söker tillstånd för i Klinthagen expansion III. Totalt 57 fastigheter ingick i samrådskretsen och samtliga fick en skriftlig inbjudan skickat per post den 29 oktober 2021, samt den 21 oktober 2022. Samrådsunderlaget publicerades på Nordkalks hemsida. Följebrev till inbjudan finns i Bilaga 4 och 5. I maj 2023 utökades samrådskretsen av särskilt berörda enskilda till samma utsträckning av grundvattnets influensområde, detta medförde att fastighetsägare till ytterligare åtta fastigheter fick möjlighet till ett lämna synpunkter. Följebrev (Bilaga 26) skickades ut den 12 maj 2023.

1.1.4 Samrådskrets och inbjudan till trafiksamråd

Samrådskretsen till trafiksamrådet bestämdes utifrån närhet till transportvägen mellan Klinthagentäkten, Storungs och Slite, 500 meter på vardera sida om vägen. Nordkalk har bjudit in fastighetsägare från 325 fastigheter med bebyggelse som berörs av den planerade trafiken mellan Storungs och Slite. Inbjudningarna skickades ut under slutet av vecka 48 och början av vecka 49 2021. Följebrev till inbjudan se Bilaga 6. Vid återupptagandet av samrådet togs transportvägen med ramp ur Klinthagentäkten bort som alternativ, och den övriga transportvägen regleras genom verksamheten i Storungs.

2 Samrådsmöten

2.1 Samrådsmöte med Länsstyrelsen

Samrådsprocessen inleddes med ett möte med Länsstyrelsen den 28 oktober 2021, där Nordkalk presenterade samrådsunderlaget. Ett avgränsningssamråd med länsstyrelsen i Gotlands län genomfördes den 10 december 2021. Mötesanteckningar finns i Bilaga 7. Efter att samrådsprocessen återupptogs hösten 2022 genomfördes ytterligare ett samrådsmöte med länsstyrelsen den 12 januari 2023. Mötesanteckningar finns i Bilaga 8. Länsstyrelsens skriftliga yttrande finns sammanfattade i kapitel 3.1.1 och i sin helhet i bilagor 10, 11 och 12.

2.2 Samrådsmöte med särskilt berörda enskilda

Samråd med särskilt berörda enskilda genomfördes i Kappelshamns Folkets Hus den 8 november 2021 samt den 16 november 2022. På mötena deltog 17 respektive 11 fastighetsägare, utöver Nordkalks representanter. Båda möten började med en presentation av Nordkalks samrådsunderlag, samt en redovisning av samråds- och tillståndprocessen. Frågorna som lyftes handlade huvudsakligen om:

- Vattentillgång i privata brunnar och vattenförsörjning genom Ekedalskällan

- Vibrationer av sprängning
- Buller
- Damm på vägarna och från sorteringsverk i Storungs
- Trafikfrågor kring leveranser till Cementa.

Protokoll från mötena finns i Bilaga 9.

Efter utökning av samrådskretsen i maj 2023 önskade en fastighetsägare ett personligt möte, vilket genomfördes i 8 juni 2023. Mötet handlade huvudsakligen om möjlig påverkan på den enskildes brunn. Protokoll från mötet finns i Bilaga 27.

2.3 Samrådsmöte med närboende angående trafikfrågor

Samrådsmöte med närboende angående trafikfrågor genomfördes i Kappelshamns Folkets Hus den 8 november 2021 i form av ett öppet hus. 34 personer deltog på mötet utöver Nordkalks representanter. Frågorna som lyftes handlade huvudsakligen om:

- Hastighet: Det körs för fort! Samt önskemål att sänka maxhastigheten
- Kan cementa bunkra sten för att minska på sommartrafiken.
- Damm från lastbilarna
- Trafiksäkerhet för fotgängare
- Möjlighet till elektriska transporter

Många passade på att ställa frågor om annat än trafik- och transport:

- Folk rör sig på insidan av staketet
- Vatten längs SV randen
- Vattenförsörjning från Ekedahlskällan
- Öring i Klinthagenbäcken
- Möjligheten att Regionen tar ut vatten ur Pall2Sjön
- Möjligheten att restaurera bruksparken
- Många klagomål på Gotland Ring
- Möjligheten att Nordkalk besiktiga fastigheter som riskerar skador fasaden

3 Skriftligt samråd

Båda samrådsperioderna var öppna för skriftliga samråd. Yttranden har kommit in från myndigheter, företag, intresseorganisationer samt privatpersoner och redogörs för nedan.

3.1 Inkomna yttranden från myndigheter

3.1.1 Länsstyrelsen Gotlands län

Länsstyrelsen har inkommit med tre skriftliga yttranden:

- Ett separat yttrande från Enheten för samhälle och kulturmiljö inkommen den 10 december 2021 (Bilaga 10)
- Ett samlat yttrande daterat 14 februari 2022 med anledning av samrådsmötet som genomfördes den 10 december 2021 (Bilaga 11)
- Ett kompletterande yttrande daterat den 16 februari 2023 med anledning av det reviderade samrådsunderlaget och samrådsmöte den 12 januari 2023 (Bilaga 12)

Synpunkterna som länsstyrelsen hade i det första yttrandet kvarstod i huvudsak men kompletterades av det andra yttrandet. Båda yttranden innehöll många viktiga detaljer, och några övergripande teman har lyfts ut i denna sammanfattning.

Länsstyrelsen fastställer att verksamheten kommer ha betydande miljöpåverkan och omfattas av krav på en s.k. *specifik miljöbedömning* enligt 6 kap. 28 § miljöbalken. Verksamheten kommer även vara tillståndspliktig för vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Dessutom påpekade länsstyrelsen att det föreligger risk för betydande miljöpåverkan på Natura 2000-områden enligt 6 kap. 20 § miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer att den planerade verksamheten innefattar avsänkning av grundvattennivåer, bortledning av yt- och grundvatten samt påverkan på naturliga vattensystem i området som kräver tillstånd för vattenverksamhet. I frågan om avgränsning av ansökan ser länsstyrelsen att den sökta verksamheten är integrerad med Nordkalks kross, sortering, upplag samt hamnverksamhet som bedrivs under ett eget tillstånd i Storugnsområdet. Länsstyrelsen efterfrågade att även följdverksamheter som integreras i ansökan och hela verksamheten ska bedömas i sin helhet.

Länsstyrelsen bedömde att nollalternativet för verksamheten är när täktverksamheten avslutas, täkten efterbehandlats, länshållningen upphör och ett jämnviktsläge inträder för vattenbalansen i området.

Länsstyrelsen hänvisade särskilt till att miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla en hydrogeologisk utredning med bedömning av influensområde, en vattenbalansberäkning samt en redogörelse för hur verksamheten påverkar omgivningen i förhållande till miljökvalitetsnormerna (MKN) för vatten. Vidare efterfrågade länsstyrelsen en detaljerad beskrivning av vattenhushållning där det framgår vilka vattenvolymer som kan nyttiggöras för Klinthagenbäcken, infiltration samt uttag till dricksvattenproduktion. Förslagen bör undvika att grund- och ytvatten pumpas ut i Kappelshamnsviken och i stället kvarhållas i närområdet.

Länsstyrelsen bedömer att brytning i områden där fjärilsarterna apollofjäril och svartfläckig blåvinge förekommer kräver dispens enligt 14 § artskyddsförordningen. Eventuella skyddsåtgärder ska beskrivas väl och det ska framgå hur skyddsåtgärderna blir beständiga över tid.

Verksamhetens påverkan på Natura 2000-området Hoburgsmyr lyftes fram som en viktig fråga av länsstyrelsen, som tillägger att långvarig påverkan inte kan uteslutas och efterfrågar Nordkalk att redovisa ambitioner för efterbehandling i anslutning till myren. Länsstyrelsen anser att Hoburgsmyr är såväl ytvatten- som grundvattenmatad och att förändrade grundvattennivåer kan

skada miljön i Natura 2000-områdena Hoburgsmyr och Mölnermyr. Länsstyrelsen anser att Nordkalk behöver redovisa vilka förändringar som sker i myrarnas tillrinningsområden när täkten är utbyten till sitt fulla djup, jämfört med tidigare nämnt nollalternativ.

Länsstyrelsen informerar att området hyser fornlämningar och kulturhistoriska lämningar inom och intill de planerade brytområden som kräver samråd enligt 2 kap. kulturmiljölagen.

Slutligen lyfte länsstyrelsen frågor kring utvinningsavfall, buller, vibrationer och luftstöt vågor, energihushållning, utsläpp till luft, klimatanpassning, förorenade områden, efterbehandling och kontrollprogram.

3.1.2 Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets yttrande (Bilaga 13) inkom till Nordkalk 2023-01-18. Yttrandet inleder med att fastställa kalkberggrundens komplexitet och att det ställer höga krav på ett gediget underlag. Yttrandet fokuserar därefter på Natura 2000-områdena Hoburgsmyr och Mölnermyr, artskydd, historiskt och kumulativ påverkan och kontrollprogram.

Den sökta täktverksamheter gränsar till Natura 2000-området Hoburgsmyr och en och en halv km längre bort finns Mölnermyr. Naturvårdsverket framförde synpunkten att tidigare dokumenterade karstformationer måste utredas i relation till det planerade brytdjupet +1 m, samt risken för hydrologisk påverkan på dessa Natura 2000-områden. Naturvårdsverket ansåg att Nordkalk bör genomföra geofysiska undersökningar mellan täkten och Hoburgsmyr, där både ytliga och mer djupgående metoder bör användas. Angående Hoburgsmyrs avrinning genom slukhålet i myrens norra del ansåg Naturvårdsverket att Nordkalk ska undersöka vart detta vatten tar vägen i karstsprickor eller andra vattenförande strukturer. När det gäller efterbehandling påpekade Naturvårdsverket behovet av att beskriva grundvattennivåer i de täktsjöar som bildas, samt trycknivåer i täktens omgivning. Naturvårdsverket ansåg att Nordkalk bör genomföra en inventering av kärnycklar i Hoburgsmyr samt utreda vilka kumulativa effekter verksamheten har på beståndet. Gällande Mölnermyr bör Nordkalk undersöka risken av påverkan på områdets hydrologi med fokus på källflöden.

Vidare framförde Naturvårdsverket att i frågan kring artskydd av de skyddade arterna svartfläckig blåvinge och apollofjäril behöver Nordkalk redovisa att områdets kontinuerliga ekologiska funktion kan säkerställas genom föreslagna skyddsåtgärder. Enligt Naturvårdsverket behöver Nordkalk visa att skyddsåtgärderna är praktiskt funktionella och långsiktiga genom till exempel kontrollprogram.

Naturvårdsverket framförde att nollalternativet ska beskrivas korrekt, vilket kräver en beskrivning av pågående verksamhet, inkluderar rådande trender i miljön samt innehåller en analys av verksamhetens historiska påverkan på miljön. Miljöeffekter som beskrivs ska inkludera kumulativa effekter såväl mellan olika verksamheter samt den enstaka verksamhetens kumulativa effekter, inkluderande effekter som redan uppstått till följd av pågående verksamheter.

Naturvårdsverket efterfrågar att Nordkalk föreslår ett kontrollprogram som omfattar pågående verksamhet, tiden för efterbehandling, samt en relevant tidslängd efter att täkterna är vattenfyllda. Naturvårdsverket påpekar att Natura 2000-regelverket har stränga förbud mot skada, och relevanta hydrologiska mätpunkter och platser för kartering och kontroll av vegetation måste framgå av programmet. Nordkalk bör även redogöra hur upptäckta förändringar av Natura 2000-området, som bedöms bero på täktverksamheten, ska hanteras.

Övriga frågor som nämndes var: möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormer för yt- och grundvatten, hantering av biproduktmassor och avfallshanteringsplan, möjlighet att övergå till fossilfira bränslen samt användning av bästa möjliga teknik för verksamheten.

3.1.3 Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU:s yttrande (Bilaga 14) inriktar sig på grundvattenfrågor. Framför allt lyftes frågan om verksamhetens påverkan på miljö kvalitetsnormen för grundvattenförekomsten Norra Gotland – Kappelshamn. Dessutom lyftes frågan med grundvattenberoende terrestra ekosystem och Natura 2000-områden. För gällande grundvattenförekomster gäller försämringsförbud av miljö kvalitetsstatus och SGU framförde att bedömningen ska brytas ner till kvalitetsfaktornivå. SGU lämnar även synpunkten att Nordkalk ska beakta skyddsåtgärder både gällande miljö kvalitetsstatus och grundvattenberoende ekosystem.

SGU framförde också att nollalternativet ska vara när gällande tillstånd löper ut, samt att den utökning av brytområdet ska adderas till gällande tillstånds påverkan. Slutligen framfördes synpunkten att efterbehandlingsplanen bör ta hänsyn till vattenbalansen, och möjligheten att lagra vatten succesivt under arbetets gång för att korta ner tid för återställning.

3.1.4 Södra Östersjöns vattendistrikt

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikts yttrande (Bilaga 15) beskriver tre frågeställningar rörande kvalitetsfaktorer och miljö kvalitetsnormer:

- Ansökan bör innehålla en beskrivning av på vilket sätt bestämmelsen i 5 kap. 4 § MB utgör hinder att tillåta den sökta verksamheten.
- Ansökan bör innehålla en beskrivning av på vilket sätt verksamheten omfattas av bestämmelsen i 4 kap. 11 § VFF.
- Vid ett yrkande på tillåtlighet enligt 4 kap. 11 § VFF bör det i ansökan finnas en beskrivning hur bestämmelsen i 4 kap. 12 § VFF uppfylls.

3.1.5 Region Gotland

Totalt tre yttrande från Region Gotland har inkommit under samrådsprocessen. Inledningsvis lämnades två yttranden (Enheten för miljö- och hälsoskydd inom Samhällsbyggnadsförvaltningen respektive VA-avdelningen från teknikförvaltningen, Bilaga 16 och 17) på första versionen av samrådsunderlag i december 2021. I januari 2023 lämnades synpunkter på det uppdaterade samrådsunderlaget (Bilaga 18).

Enheten för miljö- och hälsoskydds yttrande lämnade synpunkter på materialhantering inom täkten, trafikfrågor gällande transporter, grundvattensänkningens påverkansområde, hantering av länshållningsvatten, kemikaliehantering, avfallshandling samt att översiktsplan bör återges.

VA-avdelningen från tekniska förvaltningen lämnade synpunkter som i första hand kan ha betydelse för den allmänna vattenförsörjningen. Man påminner om att avsiktsförklaringen att ingå ett samarbete mellan Region Gotland och Nordkalk att avleda vatten från päll 2-sjön till det regionala dricksvattensystemet, ska bifogas ansökan.

I det senaste yttrandet från 2023 lyftes framför allt trafikfrågor mellan Klinthagentakten och Cementas fabrik i Slite gällande både damning, buller och trafiksäkerhet. Slutligen understryker Region Gotland behovet av djuplodande hydrogeologiska undersökningar av påverkan på omgivande grundvatten.

3.1.6 Trafikverket

Trafikverkets yttrande (Bilaga 19) belyser att verket anser att väg 689 behöver återuppbyggas och efterfrågar förtydligande om hur lång tid Nordkalk kommer bryta kalk ur vägbanken.

Trafikverket kommenterar att transportererna regleras av befintligt tillstånd för Storungs sorteringsverk.

3.1.7 Myndighet för samhällsskydd och beredskap (MSB)

I MSB:s yttrande lämnade myndigheten fyra synpunkter. För det första ska miljökonsekvensbeskrivningen och ansökan redovisa vilka konsekvenser på människor och miljö som kan uppstå till följd av olycksscenarioer som Nordkalk identifierar för verksamheten. Andra punkten efterfrågar om verksamheten omfattas av Sevesolagstiftningen på grund av kemikaliehantering. Tredje punkten efterfrågar redovisning av riskområden för stenkast vid sprängning och slutligen den fjärde punkten efterfrågar en redovisning av hantering och skyddsåtgärder för drivmedel och kemikalier.

3.2 Inkomna yttranden från företag

3.2.1 Gotlands Energi AB

Gotlands Energi AB har flera markförlagda ledningar och luftledningar kring Nordkalks verksamhetsområde och efterfrågade att Nordkalk redovisar hur de förhindrar möjlig skada från stenkastning vid sprängarbete (Bilaga 21).

3.2.2 Siral Förvaltning AB

Siral Förvaltning AB har arrendeavtal med Nordkalk AB och har befintliga vindkraftverk i och i anslutning till expansionsområden. Siral förutsätter i sitt yttrande (Bilaga 25) att ingen skada åsamkas deras egendom och eller produktion. Skulle skada inträffa ska Siral ersättas fullt.

3.3 Inkomna yttrande från intresseorganisationer

3.3.1 Naturskyddsföreningen Gotland

Naturskyddsföreningen Gotland har inkommit med två yttranden, på det första respektive uppdaterade samrådsunderlaget (Bilaga 22 och 23). Föreningen efterfrågade att Nordkalk redovisar strategier för att i framtiden minska behovet av nya mineral. Vidare anser föreningen att miljökonsekvensbeskrivningen behöver belysa inventeringar av skyddade och rödlistade arter inom de områden som berörs av verksamheten, noggranna hydrogeologiska undersökningar samt plan för etappvis återställning.

3.4 Inkomna yttrande från privatpersoner

Under samrådsprocessen har närboende som är berörda av täktverksamheten och trafikpåverkan hört av sig skriftligt för att framföra sina synpunkter. I vissa fall har privatpersoner haft (teams)möten med Nordkalk för att ges möjlighet att dela mer information.

Frågor som har lyfts i dessa yttranden har framför allt rört sig om direkt påverkan i form av buller, vibrationer, damning, vattentillgångar i brunnar, vattentillgången i Ekedalskällan och trafikfrågor kring transporter. Även frågor som klimatförändring, hållbar resursanvändning, och biodiversitet har lyfts i dessa yttranden. Alla yttranden från privatpersoner finns samlade i bilaga 24

4 Bilagor

- Bilaga 01: Samrådsunderlag 2021
- Bilaga 02: Samrådsunderlag rev1 2022
- Bilaga 03: Meddelande samråd myndigheter
- Bilaga 04: Följebrev samråd fastighetsägare 2021
- Bilaga 05: Följebrev samråd fastighetsägare 2022
- Bilaga 06: Följebrev samråd transportfrågor 2021
- Bilaga 07: Mötesprotokoll samråd Länsstyrelsen 2021
- Bilaga 08: Mötesprotokoll samråd Länsstyrelsen 2023
- Bilaga 09: Protokoll samrådsmöte särskilt berörda 2021 och 2022
- Bilaga 10: Länsstyrelsen, enheten för samhälle och kulturmiljö yttrande 2021-12-09
- Bilaga 11: Länsstyrelsen samrådsyttrande 2022-02-14
- Bilaga 12: Länsstyrelsen yttrande reviderad samrådsunderlag 2023-02-16
- Bilaga 13: Naturvårdsverket 2023-01-18 Samrådsyttrande Nordkalk
- Bilaga 14: SGU samrådsyttrande
- Bilaga 15: Södra Östersjöns vattendistrikt - Yttrande Nordkalk avgränsningssamråd
- Bilaga 16: Region Gotland Miljö hälsoskydd 211130
- Bilaga 17: Region Gotland VA avdelning TN 211217
- Bilaga 18: Region Gotland Samrådsyttrande jan 2023
- Bilaga 19: Trafikverket Yttrande Klinthagentäkten 23-02-01
- Bilaga 20: MSB svar i samråd om Nordkalk AB Klinthagentäkten
- Bilaga 21: Gotlands Energi AB
- Bilaga 22: Naturskyddsföreningen Gotland yttrande Klinthagen 211220
- Bilaga 23: Naturskyddsföreningen Gotland samrådsyttrande Klinthagen 221218
- Bilaga 24: Yttrande privatpersoner
- Bilaga 25: Siral Förvaltning AB 2023-05-11 Samrådsyttrande Nordkalk
- Bilaga 26: Följebrev samråd fastighetsägare 2023
- Bilaga 27: Mötesprotokoll fastighetsägare 8 juni 2023

